

Omraade. De foreliggende Lovforslag trænger stærkt til at blive nøje gennemgaaet og til at blive sammenarbejdet, og Resultatet maa da sikkert blive det, at man faar en centraliseret Lov om Erhvervelse af Jord og dennes Udstykning til Husmandsbrug og ved Siden deraf specielle Love om Præstegaardsjorder, om Len og Stamhuse og om Fæstegods' og Leje- og Fæstehuses Overgang til frit Eje. Det er jo nemlig umuligt at have forskellige Regler og forskellige Bestemmelser i de forskellige Lovforslag med Hensyn til, hvilke Betingelser der stilles for at komme i Besiddelse af saadanne Brug. Bestemmelserne i § 11 i Lovforslaget om Erhvervelse af Jord til Oprettelse af mindre Landbrug svarer saaledes ikke til de Bestemmelser, som findes i § 4 i det Lovforslag, der ligger i Landstinget, om Bortsalg af Jord i offentligt Eje, og det maa dog anses for at være nødvendigt, at der er Overensstemmelse. I et af Lovforslagene taler man om Vurdering til Jordskyld og i et andet om Vurdering til Ejendomsskyld sammen med en Ansættelse af Jordværdien. Paa hvilken Maade en saadan Vurdering skal finde Sted, og i hvilken Grad den skal anvendes, er Ting, som trænger til meget nøje at overvejes. I § 4 i Lovforslaget om Erhvervelse af Jord til Oprettelse af mindre Landbrug kræves Ret til Ekspropriation af Jord, saavel til Anlæg af Husmandsbrug som til Anlæg af Haver og til Byggepladser i Byerne. Disse Krav kan vi fra vor Side ikke gaa med til. Efterspørgselen efter Jord vil sikkert aftage, efterhaanden som Lønnen for Arbejde stiger, som den gør nu, idet Udsigten til at kunne erhverve sig Livets Goder lige saa let ved at drive et selvstændigt Brug som ved at gaa paa Arbejde for andre, vil forringes i samme Forhold, som Lønnen for Arbejdet stiger. I denne Forbindelse vil jeg til det ærede Medlem fra Rønne (Hauge) — som havde Ordet i denne Sag i Gaar, og som var inde paa, at man ved disse Love skulde bevirke, at den Tilstrømning fra Land til By, som har fundet Sted gennem en Aarrække, kunde ophøre — sige, at netop Arbejdsløningernes Stigning paa Landet vil bevirke, at Tilstrømningen fra Land til By vil aftage, hvormod jeg ikke tror, at disse Loves Gennemførelse paa dette Tidspunkt vil bevirke det. Vi mener, at der i en overskuelig Fremtid vil være Jord nok til Oprettelse af mindre Brug, dels af den Jord, der bliver stillet til Raadighed fra Præstegaardene, dels af den Jord, man eventuelt faar fra Len

og Stamhuse, og dels ved Indkøb af Jord i det aabne Marked paa Tidspunkter, da denne Jord vil være at faa. Derfor behøver man sikkert ikke at gaa til Ekspropriation af Jord. Og skulde Almenvellet kræve, at der blev eksproprieret Jord, har vi i Grundloven Bestemmelser og Regler for, hvorledes dette kan finde Sted. At der i en ikke saa fjern Fremtid vil begynde en Nedgangsperiode for det danske Landbrug, anser jeg for ganske givet. Denne Nedgangsperiode vil indtræde i det Øjeblik, hvor der bliver Overproduktion af Levnedsmidler, og paa at tilvejebringe disse vil sikkert alle Lande nu sætte al deres Kraft ind. Naar Bølgedalen i denne Nedgangsperiode er naaet — hvor længe det vil vare, er ikke nemt at sige, men jeg tror ikke, det vil vare saa forskrækkelig længe —, da vil der være Betingelser til Stede for at gaa til at opfylde de Krav om Jord, der til den Tid vil fremkomme, da vil der være Betingelser til Stede for, at hele dette Spørgsmaal kan løses betryggende, idet Priserne paa Jord da vil være kommet ned og kommet ganske betydeligt ned.

At skaffe Jord til Byggepladser i Byerne ved Ekspropriation maa vi ligeledes modsætte os. Naar der for Øjeblikket ikke bygges i det Omfang, som heldigt vilde være, er det jo ikke, fordi man ikke kan skaffe sig Byggepladser, heller ikke, fordi disse Byggepladser er for dyre, men det er, fordi det at bygge koster saa svimlende store Summer. At skaffe Jord til Bebyggelse vil i en overskuelig Fremtid sikkert meget let kunne lade sig gøre, idet de forskellige Kommuner har disponibel Jord til dette Øjemed. At skaffe Jord til Kolonihaver er en Opgave, som vi sikkert meget let vil kunne enes om at løse.

Lovforslaget om Lens og Stamhuses Overgang til fri Ejendom er her fremsat i en Form, som ganske betydeligt strammer de Betingelser, den højtærede Justitsminister var til Sinds at stille for nogen Tid siden, da der var Tale om en Overenskomst med Besidderne. Mit Parti ser ikke rettere, end at denne Sag maa løses igennem en Overenskomst, thi ganske vist er det et Privilegium, disse Slægter har haft og har, men at Nutiden ved et Magtbud skulde kræve en Erstatning for et Privilegium, som Fortiden gav uden at kræve en saadan, vilde dog være et Brud med, hvad man hidtil har anset for ret og retfærdigt. Vi haaber, det maa lykkes at faa en Forhandling i Gang med vedkommende, og en saadan